

Mál nr. 294/2021**M og
V vegna frjálstrar ábyrgðartryggingar A****Ágreiningur um bótaskyldu vegna afleiðingar slyss á vinnustað 12. október 2020.****Gögn.**

Málskot dags. 05.08.21 ásamt fylgiskjölum.

Bréf V dags. 25.08.2021 ásamt fylgiskjölum.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi verið að nota vökvaklippu þegar rörbútur sem hann var að klippa til rann með þeim afleiðingum að vísifingur hægri handar klemmdist á plani klippunnar. Stykkið hafi snúist í höndum M þannig að hann missti framan af vinstri vísifingri fremstu kjúku rétt innan við nögl. V hafnaði bótaskyldu á þeim grundvelli að ekki hafi verið um saknæma háttsemi váttryggingartaka að ræða.

Í málskotinu er byggt á því að M hafi hvorki fengið nægilegar upplýsingar um slyshættu í tengslum við umræddan verkþátt né fengið fullnægjandi kennslu og þjálfun. Vísað er meðal annars til 14. gr. laga nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, þar sem fram kemur að atvinnurekandi skuli sjá um að starfsmenn fái nauðsynlega kennslu og þjálfun við að framkvæma störf sín á þann hátt að ekki stafi hættu af. Sem og að starfsmenn skuli fá þjálfun í viðbrögðum við hættu sem notkun tækis kunni að hafa í för með sér. A hafi látið ungan, óþjálfaðan og reynslulítinn starfsmann nota vélina og ljóst sé að M hafi ekki oft unnið við vélina en þó gert það áður samkvæmt skipun yfirmanns. M hafði unnið hjá A í 5 mánuði á slysdegi og var nýorðinn 18 ára. Hann hafi í raun fyrst mátt nota vélina þá en þrátt fyrir það hafi A látið hann vinna við vélina fyrir þann tíma. Verði að telja það A til sakar að hafa ekki þjálfað M áður en honum var skipað að vinna á vélina enda hann ungur og unnið í stuttan tíma hjá A. Verði að líta til þess varðandi saknæmið.

M telur að aðstæður á vinnustað hafi verið varasamar þar sem um sé að ræða hættulegt tæki án þess að hlíf eða viðeigandi búnaður hafi hindrað að unnt væri að komast á hættusvæði vélarinnar. Vísað er meðal annars til 5. gr. reglugerðar nr. 367/2006, um notkun tækja, um að atvinnurekandi skuli gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að tæki sem starfsmönnum er ætlað að nota innan fyrirtækisins hæfi verkinu sem inna skuli af hendi eða hæfilega lagað að verkinu þannig að starfsmenn geti notað tækið án þess að öryggi þeirra eða heilsu sé hættu búin. Þá telur M að það geti ekki verið metið honum til sakar að hafa ekki getað brugðist við aðstæðum enda hafi hann enga þjálfun hlotið um hvernig eigi að bregðast við hættum sem tækið gat haft í för með sér en váttryggingartaka sé skylt að þjálfar starfsmenn sína til að bregðast við í slíkum aðstæðum, sbr. 1. mgr. 8. gr. reglugerðar nr. 367/2006, um notkun tækja. Það sé því ljóst að A hafi ekki uppfyllt þær skyldur sem á honum hvíla um að tryggja að vinnu sé hagað og hún framkvæmd þannig að gætt sé fyllst öryggis og góðs aðbúnaðar á vinnustað. Þá beri A ábyrgð á því að skrifleg áætlun um öryggi og heilbrigði ásamt áhættumati við verkþáttinn liggi fyrir á grundvelli sakarreglu íslensks skaðabótaréttar. M tekur sérstaklega fram að hann hafi fengið það verkefni að klippa úr kössum sem var komið með til hans en það hafi ekki verið kassi með skritnum hlutum sem framkvæmdastjórinn átti einn að sjá um.

Í bréfi V kemur fram að af framlögðum ljósmyndum Vinnueftirlitsins megi sjá myndir af klippunum og greinilegt sé að hlíf hafi verið á tækinu. Þá segir að athugasemdir M um ungan aldur virðist benda til þess að hann hafi haft reynslu af tækinu. Hann hafi unnið hjá A í 5 mánuði þegar slysið varð og hafði þá margsinnis unnið á tækinu og fengið viðeigandi þjálfun og leiðsögn samkvæmt A sem tilgreinir að framkvæmdastjórinn hafi annast þá þjálfun og að auki hafi M verið sagt til þegar við átti. Þá kemur fram að tækið vinni ekki hratt og sé fótknúíð og það sé því ávallt M sem hafi stjórnað því hvenær vélina myndi klippa. M hafi einfaldlega virst hafa verið með fingurinn of nálægt þegar slysið varð. Enn fremur kemur fram að M hafi átt að klippa hefðbundna hluti en teknir hafi verið frá hlutir sem voru taldir sérstakir og suma af þeim hafi framkvæmdastjórinn ætlað að klippa sjálfur.

Álit:

Það liggur fyrir að M var að vinna að vinna tímabundið hjá A og hafði unnið þar um nokkurra mánaða skeið þegar slysið varð. Slysið varð við notkun á klippuvél þar M hafði klippt niður rörbúta. Aðilum ber saman um það að M var að klippa hlut sem var óvenjulegur í laginu en ekki hafi verið ætlunin að hann myndi klippa óhefðbundna hluti sem voru „skrýtnir“ í laginu.

Það liggur í hlutarins eðli að klippivél er hættuleg og þar því að gæta sérstakrar varúðar þegar vélin var notuð. Í 13. og 14. gr. laga nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, kemur fram að atvinnurekandi skuli tryggja að gætt sé fyllsta öryggis og góðs aðbúnaðar á vinnustað. Að auki skuli atvinnurekandi gera starfsmönnum sínum ljósa slysahefðu sem kunnir að vera bundin við störf þeirra og sjá um að starfsmenn fái nauðsynlega kennslu og þjálfun í að framkvæma störf sín á þann hátt að ekki stafi af. Að sögn A hafði M fengið viðeigandi þjálfun og leiðsögn en M ber því við að hann hafi verið ungur, reynslulaus og ljóst sé að hann hafi ekki unnið oft á vélinni.

Í 4. gr. reglugerðar um vinnu barna og unglunga nr. 426/1999 kemur fram að við störf ungmenna undir 18 ára aldri skuli við val og skipulagningu vinnu leggja áherslu á að öryggi og að andlegu og líkamlegu heilbrigði þeirra sé ekki hættu búin. Í 5. gr. segir að atvinnurekandi skuli sjá um að gripið sé til viðeigandi ráðstafana í samræmi við ákvæði 4. gr. á grundvelli mats á þeirri áhættu sem starf getur skapað ungmönnum. Samkvæmt 8. gr. má ekki ráða ungmenni til tiltekinna starfa eins og að vinna með tæki sem geta haft hættu í för með sér og eru talin upp í viðauka með reglugerðinni. Einnig eru talin upp vélar sem 16 og 17 ára unglingar mega vinna með. Sú klippivél sem hér um ræðir er ekki getið á listunum en ljóst er að vélin er ekki með öllu hættulaus og var það atvinnurekanda að gæta að því að líkamlegt heilbrigði M væri ekki í hættu vegna vinnu hans á vélinni, sérstaklega þar sem hann var ungur að árum. Ekki skiptir máli í þessu samhengi að hann hafi áður unnið á vélinni enda hafði hann einungis unnið í skamman tíma hjá A og megnið af tímanum undir 18 ára aldri. Þá er ágreiningur á milli aðila hversu oft hann hafði verið á klippivélinni. Vegna ungs aldurs M hefði átt að gæta sérstaklega að leiðbeiningum og áhættumat vegna vinnu hans á vélinni. Það kemur fram í gögnum málsins að Vinnueftirlitið hafi gert athugasemd við það að A hafi ekki gert skriflega áætlun um öryggi og heilbrigði og að það var ekki til áhættumat fyrir vélina þegar slysið varð. Eins og málið liggur fyrir er það A að sýna fram á að skortur á að slíkt áhættumat hefði ekki leitt til slyssins en það hefur ekki tekist og ber A því bótaábyrgð á slysi M.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum vegna líkamstjóns úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík 5. október 2021.

Sóley Ragnarsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson, lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.